

DR. LAKATOS ENIKŐ

Lelkigondozás meddő párokkal

Szekcióbeszámoló

A meddőség olyan több szempontú élethelyzet, ami számos veszteséget okoz az érintetteknek. Ugyanakkor a meddőségi ellátás átfogó, holisztikus szemlélete képes kielégíteni a nehezített fogamzással küzdők egyéni és közösségi szinten megnyilvánuló mentális, kulturális, spirituális és vallásos szükségleteit. Azt is szükséges kiemelni, hogy a spirituális dimenzió a meddőség legkevésbé kutatott része, jóllehet kutatások igazolják, hogy a spirituális/vallási hiedelmek elfogadása jelentős segítséget nyújt a stressz, a szenvedés vagy az életproblémák elviselése terén azáltal, hogy növeli a kitartást és az elfogadást, önbizalmat ad, és segít értelmet és új célokat találni életünk történéseiben. A reprodukciós problémával vagy a művi abortusszal küzdők egy része a vallást a stresszel szembeni megküzdés módjaként használja egészségügyi problémáik gyógyítására, valamint testi-lelki jóllétük megalapozására és fejlődésük elérésére.

Mindezen túl a vallási közösségben való részvétel – az istentiszteletek/misék látogatása – a közösségbe tartozás élményével elégíti ki az olyan interperszonális szükségletet, mint a szociális kapcsolatépítés, és biztosítja a társas támogatást. Azok az emberek, akikre jellemző a spiritualitás és a vallásos meggyőződés, és részesülnek a vallási közösségek nyújtotta, vágyott spirituális jóllétből, azok az élettel való elégedettség magasabb szintjéről számolnak be. A vallásos emberek lelki és érzelmi trauma után (például gyermektelen élet, spontán vagy művi abortusz) is képesek alkalmazkodni a körülményeikhez, és nagyobb arányban képesek újra reménykedni, mint a nem vallásosak. Mindez pedig csökkenti a meddőség vagy az abortusz miatti társas elszigetelődést.

A szekcióban bemutatott vallásos gyakorlatok a vallást a nehezített fogamzással és a művi abortusszal szembesülők stresszel szembeni megküzdési módjaként mutatták be.

Dr. Lakatos Enikő előadásában a nehezített fogamzás rövid elméleti és módszertani tisztázását követően a Semmelweis Egyetem Asszisztált Reprodukciós

Centrumában (ARC) végzett lelkigondozói munkáját mutatta be. Az előadás kiért az érintettek körében végzett egyéni, páros és csoportos lelkigondozás református kórházlelkészi szolgálatára. Az előadó nemcsak a megalapozott szakmai felkészültséget hangsúlyozta, hanem az érintettek folyamatos utánkövetésének szükségességét is. A tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy a mentálisan sérülékeny párok életük későbbi szakaszában is élnek a lelkigondozás szolgálatával. Így a lelkigondozó és a lelkigondozott kapcsolata nem kizárólag a nehezített fogamzás időszakára koncentrálódik, a lelkipásztor a későbbiek során is segítségére lehet az érintett pároknak folyamatos spirituális, életvezetési jelenlétével, valamint problémamegoldást segítő készségével, illetve szeretetteljes, elfogadó lelkipásztori attitűdjével. Mindezen túl az érintett párok tekintetében az élmény, a tapasztalat és az azonosulás folyamata szükségszerűen személyiségváltozáshoz vezet. Amennyiben az érintettek támogató jelenlétet tapasztaltak meg az életszakaszukat meghatározó krízisben, maradandó hatást mutat a lelkipásztori/lelkigondozói jelenlét életük további szakaszában (például kisgyermekes életforma) is. Mivel a támogató jelenlét vallásos közegben történt, így nyitottá és kifejezetten érzékennyé válnak a vallásos életszemlélet befogadására. E tekintetben a nehezített fogamzás során megélt lelkigondozói tapasztalat missziós lehetőség a lelkipásztorok/lelkigondozók számára, mivel aktív kapcsolódást tesz lehetővé a fiatal, reprodukciós életszakaszban lévő, párkapcsolatban élő, nem feltétlenül vallásos, de a keresztyén vallásra nyitott és a keresztyén vallásos életszemléletre érzékeny populáció számára.

Lábánné Hollai Katalin a *Megszabadítottál szégyenemtől c. (777 Közösség Egyesület, 2020)* nemrég megjelent könyvében a bibliai meddő nők élethelyzetét vette górcső alá, mintegy bibliai utazás során, amit egy őszinte személyes vallomással tett hitelessé. A szerző elmondása szerint maga is átélte a várva várt gyermek hiányának csalódottságát. Éveken keresztül hordozta a meg nem született gyermeke hiányát. Ennek a veszteségélménynek a feldolgozására vállalkoztak a férjével együtt, amikor két kisgyermek nevelőszüleivé váltak. Később a nevelőszülői életük kibontakozását követően született meg a személyes vallomásával átszőtt, bibliai korba vezető lelki utazása. A könyv tehát nemcsak szembenéz a nehezített fogamzás nyomán fellépő lelki teher megküzdésével, hanem jóval túl is nő azon. A meddőségben eltöltött, évekig tartó hallgatás után ugyanis elemi erővel tört föl a szerzőből saját sorsának megélése és újrarendezése. A könyv tehát a Kegyelmes Isten jelenlétének hangsúlyozásával gyógyítja és megerősí-

ti mindazokat, akik ma is küzdenek a nehezített fogamzással. A könyv a saját, személyes tapasztalatok mellett a Biblia és a Katolikus Katekizmus tapasztalataira támaszkodik. Mindezekkel összhangban kíván segítséget, útmutatást és biztatást nyújtani a meddőséggel küzdő pároknak, valamint a velük kapcsolatba kerülő szakembereknek, rokonoknak és barátoknak. A szerző önbevallása szerint a könyv megírásának, majd megjelentetésének folyamata számára is gyógyító hatással bírt. Olyannyira, hogy az előadás napján mindennapos kismamaként mutathatta be munkáját a széles hallgatóság körében.

Kovács Ferenc katolikus diakónus és Kovácsné Treer Mária mentálhigiénés lelkigondozó vezetésével a „Ne félj, nem ítélek el!” címmel magzatvesztőknek (abortusz, vetélés, koraszülés, magzati halálozás, „lombik baba”) tartott lelki-gyakorlatok tapasztalatairól számolt be Kovács Ferenc. A diakónus házaspár 14 éve végez lelkigyakorlatot magzatvesztők körében. A szolgálatot küldetésüknek tekintik, mivel maguk is átélték a magzatvesztés (spontán vetélés) fájdalmas élményét. Az évek alatt megélt tapasztalataikat és személyes élményüket szedték csokorba a Biblia és a Katolikus Katekizmus tapasztalataira támaszkodva. Megállapították, hogy mára hazánkban a népesség csökkenése, ezen belül a magzatvesztés komoly társadalmi kérdés. 2001–2020 között 1 millió fölötti magzatvesztés történt, melyből közel 800 ezer volt a legális terhességmegszakítás. A számok mögött sorsok és életek vannak. A terhességmegszakítás ugyanis egész élet során visszatérő élmény, ami önhibáztatással, bűnösség érzettel és társadalmi elszigeteltséggel járhat. Ennek a fájdalmas veszteségélménynek a feldolgozásában ad kapaszkodót a keresztyén vallásos liturgia. A lelkigyakorlat alkalmával a hasonló élethelyzetben lévők nemcsak a sorstársi környezet megerősítő hatását élik át, hanem gazdagodnak a bűnvallás és a bűnbocsánat Krisztusban átélhető kegyelmével, és ezáltal megerősödött keresztyén identitással élhetik a mindennapokat. A kegyelem hangsúlyozása, azaz az Istentől kapott új esély megmutatása és megragadása mentálisan és spirituálisan is élményt jelent azok számára, akik életében jelen van a magzatvesztés (legális abortusz) miatti önvád és a tehetetlenség lelki gátja, a gyász és a veszteség miatti fájdalom. Az előadó testi és lelki síkon megmutatkozó gyógyulásokról, várandósságokról és lelkileg megerősödött állapotokról számolt be, amit a lelkigyakorlat alatti lelkigondozói szolgálat, majd az érintettek utánkövetése nyomán tapasztalhattak meg.

A szekció tehát bemutatni kívánta a nehezített fogamzással és a meddőség miatti veszteségélménnyel járó testi-lelki jóllét zavarának keresztyén vallásos

világnézetű segítségét. E segítségnyújtás magában foglalta a keresztyén vallásos világnézet egyéni és páros lelkigondozói tevékenységét, liturgikus gyakorlatát (például lelkigyakorlat, istentisztelet/mise) és önsegítő csoportját. Bemutatásra került továbbá egy nemrég született könyv, ami egyéni érintettséggel átítatva ragadta meg a bibliai meddőség állapotát, ezzel nyújtva vigasztalást a 21. század nehezített fogamzással küzdő sorstársainak. A segítő folyamatok bemutatták a nehezített fogamzás és a magzatvesztés során megélt társas támogatás szükségét. A ma emberének szükségét, azt hangsúlyozva, hogy nincs egyedül élethelyzetében. Már a bibliai korban is ismert volt a veszteség és a gyász élménye, amelyet a Kegyelmes Isten szeretete volt képes és ma is képes új életre hívni.

A szekcióban elhangzott előadások közül dr. Lakatos Enikő *Az ökumenikus kórházi lelkigondozás a Semmelweis Egyetem Asszisztált Reprodukciós Centrumában* és Kovács Ferenc – Kovácsné Treer Mária *Akikért nem szólt a harang („Ne félj, nem ítélek el!”)* c. előadásának írott változata kötetünkben olvasható.